

Monumentnummer*: 521656

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 augustus 2002
Kadaster deel/nr 82809/71

Woonplaats* Sittard
Gemeente* Sittard-Geleen
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Sittard	D			8315
Sittard	D			8316
Sittard	F			2001
Sittard	D			4090

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS met serre, 1905, in een door het Eclecticisme beïnvloede traditionele stijl. Gerealiseerd in opdracht van de wijnhandelaar Nicolaas Rutten. Het pand werd gebouwd op de achttiende-eeuwse lagerkelders, die zich uitstrekken onder het van oorsprong achttiende-eeuwse achterhuis, dat zowel in 1905 als in de jaren dertig van de twintigste eeuw ingrijpend werd verbouwd. Tegen de achtergevel en langs de rechterzijgevel van dit achterhuis werden in 1905 respectievelijk een berging en een schuur annex stalling gebouwd.

Omschrijving

Voormalig woonhuis met lagerkelders en twee bouwlagen op een langgerekte rechthoekige plattegrond, in dwarsrichting ten opzichte van de Voorstad. Tegen de achtergevel een berging van één bouwlaag onder plat, die in verbinding staat met de tegen de rechterzijgevel gebouwde stalling.

Het voorhuis wordt gedekt door een zadeldak met rode Hollandse betonpannen, aan de straatzijde aan het oog onttrokken door een trapegevel. Twee slanke, verhoogde schoorstenen met decoratieve lijsten op het linker zijdakvlak, één op het rechter zijdakvlak. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achterhuis heeft eveneens een zadeldak met Hollandse betonpannen, maar heeft een aanzienlijk lagere nokhoogte. Op het linkerdakvlak, achter het trapgeveltje, een ingestoken kap waarvan de leien zijn vervangen door bitumen en een kleine schoorsteen. Het achtergevelvlak van het voorhuis is boven de daklijn van het achterhuis bekleed met zinken losanges. De berging tegen de achtergevel heeft een plat dak, waarop een dakterras.

De stalling tegen de rechter zijgevel heeft een lessenaarsdak met rode muldenpannen. Bakgoten.

Het pand is opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband. Het voorhuis kenmerkt zich door de toepassing van gele en rode baksteen in het siermetselwerk, geglazuurde dorpel- en profielstenen. Hardsteen. Een serre met houten kolommen. Smeedijzeren hekwerken en ankers.

De VOORGEVEL telt vier traveeën over twee bouwlagen. Deze bouwlagen worden onderling gescheiden door dorpellijsten. De segmentboogvormige venster- en deurlijsten hebben meervoudig getrappt metselwerk met rood-gele vulstukvlechtingen. Groen geglazuurde dorpelvlakken. De gevel wordt bekroond door een trapgevel. In de derde as van de eerste bouwlaag bevindt zich de rechthoekige houten entree deur, voorzien van een verticaal ingedeeld bovenlicht. De entree is bereikbaar via een klein bordes met aan weerszijden vier hardstenen treden en voorzien van een balustrade van decoratief smeedwerk. Onder het bordes bevindt zich de toegang naar de voormalige lagerkelders. Boven de entree een klein balkon met een balustrade van decoratief smeedwerk en een vlaggenmast. Rechts en links naast de entree respectievelijk één, van origine dubbel rechthoekig houten kruiskozijn en twee rechthoekige houten kruiskozijnen, waarvan enkel de verticale indeling in de bovenlichten resteert. In de tweede laag twee rechthoekige houten kruiskozijnen, een rechthoekige dubbele houten balkondeur met verticaal ingedeeld bovenlicht en een rechthoekig dubbel houten kruiskozijn. De uitkragende trapgevel heeft door ezelsruggen gedekte trappen. Drie in hoogte variërende, gedeeltelijk blinde vensterlijsten, waarin twee horizontaal ingedeelde rechthoekige houten vensters alsmede een rechthoekig houten kruiskozijn. Aan weerszijden van deze vensterlijsten twee blinde oeil-de-boeuf vensters met gekleurd figuratief siermetselwerk.

De onregelmatig ingedeelde linker ZIJGEVEL van het voorhuis wordt in de eerste bouwlaag gedomineerd door een aanzienlijke serre onder een plat met overstek op houten consoles. De vensters van deze serre worden met uitzondering van de bovenlichten afgeschermd door een trespabeplating. De serre heeft geornamenteerde houten kolommen, waartussen decoratieve zwikken met bovenlichten. Rechts van deze serre de etalage, links een rechthoekig houten T-venster en een smalle houten paneeldeur met verticaal ingedeeld bovenlicht en glas-in-lood. In de tweede laag twee rechthoekige houten T-vensters. Trapsgewijs uitgemetselde segmentboogvormige venster- en deurlijsten met tweekleurig siermetselwerk in de vulstukken. De vensters in de linker zijgevel zijn voorzien van rolluiken. De entree deur is bereikbaar via vijf hardstenen treden. De gevel wordt beëindigd door een kroonlijst met blok- en muizentanddecoraties. De linker ZIJGEVEL van het oude achterhuis is onregelmatig ingedeeld. In de plint, bij de aansluiting op het voorhuis, een segmentboogvormige blinde houten deur die toegang geeft tot de kelders. In de eerste laag drie rechthoekige vensters, aan het oog onttrokken door rolluiken. Boven het middenvenster een uitkragend trapgeveltje met ezelsruggen en een oeil-de-boeuf venster. Een rechthoekig venster met bovenlicht in een segmentbooglijst met vulstuk, voorzien van een rolluik. Boven het linker venster is, onder een in het dak ingestoken plat, een breed dubbel houten kruiskozijn met horizontaal ingedeelde zijlichten en glas-in-lood bovenlichten geplaatst. De kroonlijst met blok- en muizentanddecoraties wordt hierdoor onderbroken. De achter het huis gebouwde berging risaleert enigszins ten opzichte van het achterhuis en heeft een geknikte bakstenen zijgevel. In de vrijgebleven achtergevel boven de berging, voorzien van vlechtingen, bevinden zich een rechthoekig T-venster en een balkondeur met rolluiken. De deur geeft toegang tot het in de jaren dertig op de berging aangebracht dakterras met balustrade. De rechter ZIJGEVEL van het voorhuis is onregelmatig ingedeeld. In de eerste laag een dichtgemetselde segmentboogvormige vensterlijst en een half rond stalen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

venster met kleine roede verdeling. Centraal in de tweede laag het roosvenster van het trappenhuis, waarnaast - boven het lessenaarsdak van de schuur - een segmentboogvormig vensterkozijn met tweevoudig verticaal ingedeeld bovenlicht en kleine roede verdeling in de glaspanelen. De rechter zijgevel wordt beëindigd door een kroonlijst met blok- en muizetanddecoraties. De inrijpoort van de SCHUUR ANNEX STALLING onder lessenaarsdak is vernieuwd, de oude poort wordt in de schuur bewaard. De vrijgebleven rechter zijgevel van de schuur is met uitzondering van een aantal kleine venstertjes vrijwel blind. De bij het pand behorende tuin vult de open ruimte tussen de linkergevelzijde en de kruising van Voorstad en Parklaan/Haspelsestraat. Deze tuin wordt omgeven door de restanten van een opmerkelijke ERFSCHEIDING. Deze bestaat uit een bakstenen tuinmuur met kantelen en boogfriezen, waarop restanten van een later aangebracht smeedijzeren hekwerk. Deze tuinmuur wordt aan de zijde van de Voorstad onderbroken door een entree waarvan de vormgeving refereert aan een kasteelpoort. Deze poort was oorspronkelijk voorzien van een valbruggetje, dat na de overkluizing van de door de stad lopende beek is vervangen. Deze poort bestaat uit een tweetal achthoekige smalle torens met leien spitsen en smeedijzeren nokornamenten. Tussen de torens een rondboogvormige poortopening. Boven de poortopening een in de torens doorlopende frieslijst. De tuinmuur wordt aan de Parklaanzijde beëindigd door een ronde hoektoren met kegeldak. De toren op de hoek van de Voorstad en de Parklaan alsmede de toren vóór de serre aan de linker zijgevel zijn verdwenen.

In het INTERIEUR van het pand bestaat er een aanzienlijk niveauverschil tussen voor- en achterhuis. De indeling van het voorhuis, gekenmerkt door een centrale gang, waarop aan weerszijden de vertrekken en het trappenhuis uitkomen, is vrijwel ongewijzigd bewaard gebleven. De schuifdeuren tussen de kamers-en-suite, thans winkelruimte, zijn verwijderd, maar worden elders bewaard. De indeling van het achterhuis is in de jaren dertig van de twintigste eeuw geheel vernieuwd en als zodanig nog herkenbaar. In het interieur van het voorhuis zijn onder meer van belang de centrale gang op de begane grond met polychrome tegels, gangbogen met aanzetten op consoles en kooflijsten; de plafonds met gestucte kooflijsten; de enkele en dubbele paneeldeuren in lijsten; de marmeren haardmantels, het trappenhuis met lichtinval; in de serre een wandschildering van drie bij twee meter, voorstellende een gezicht op een Noors fjord, alsmede glas-in-lood bovenlichten met bouwjaaraanduiding 1905 en referenties aan het wijnhandelaarschap van Nicolaas Rutten; de onder het voor- en achterhuis gelegen lagerkelders met deels gesausde bakstenen tongewelven.

Waardering

Het woonhuis is van cultuurhistorische betekenis als uitdrukking van een lokale sociaal-economische en een typologische ontwikkeling. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door de bouwstijl, de hoogwaardige esthetische kwaliteiten, materiaalgebruik, ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Het pand is vanwege de situering sterk verbonden met de ontwikkeling cq. uitbreiding van Sittard, is van grote betekenis voor het aanzien van de stad en beschikt over een historisch-ruimtelijke relatie met de inmiddels overkuisde, door de stad lopende beek.

Het woonhuis heeft samengestelde delen met een architectonische gaafheid, die varieert van beperkt (het achterhuis) tot aanzienlijk (het voorhuis en de oude lagerkelders). Het geheel is van groot belang voor de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Bovendien beschikt het pand over een aanzienlijke architectuurhistorische, typologische en functionele zeldzaamheidswaarde. Het woonhuis vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument